

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/44/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816010619
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Krč-Šebera
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3816010619.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Dušana Krč-Šeberu a sudcov JUDr. Rastislava Vranku a JUDr. Romana Hargaša v trestnej veci proti obžalovanému I. O. pre pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák., na verejnom zasadnutí dňa 28. júna 2017 prejednal odvolanie obžalovaného I. O. proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 3. apríla 2017, sp.zn.2T/156/2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného I. O. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Obžalovaný I. O. bol rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp.zn.2T/156/2016 zo dňa 21. decembra 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín sp.zn.3To/13/2017 zo dňa 15.2.2017 uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

-dňa 28.07.2016 v presne nezistenom čase od 16.00 hod. do 19.25 hod. v K. viackrát telefonoval z telefónneho čísla XXXX XXX XXX svojej družke M. H. na telefónne číslo XXXX XXX XXX, ktorej do telefónu vulgárne nadával, pýtal od nej hotovosť 500,-Eur, pričom sa jej vyhrážal, že ak mu nedá peniaze do jednej hodiny, tak jej zláme ruky a nohy, uvedené vyhrážky v súvislosti s požiadavkou peňazí opakoval viackrát,

-dňa 30.07.2016 asi o 06.00 hod. v K., pod vplyvom alkoholu búchal na vchodové dvere bytu na Z. ulici X/X, v ktorom býva jeho družka M. H., pričom jej spoza dverí vulgárne nadával a vyhrážal sa jej zabitím, ak mu neotvorí dvere.

Za tento trestný čin bol obžalovaný odsúdený podľa § 189 ods. 2, § 38 ods. 4, § 37 písm. m/, § 39 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) mesiacov nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Trenčíne na podklade odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza uznesením sp.zn.3To/13/2017 zo dňa 15. februára 2017 zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, e/, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný I. O. bol následne rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp.zn.2T/156/2016 zo dňa 3.4.2017 za predmetný trestný čin odsúdený podľa § 189 ods. 2, § 38 ods. 4, § 37 písm. m/ Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov nepodmienečne, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Citovaný rozsudok okresného súdu zo dňa 3.4.2017 vo výrokoch o treste a spôsobe jeho výkonu nenadobudol právoplatnosť, nakoľko ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní okresného súdu bol napadnutý odvolaním obžalovaného I. O. pre nesprávnosť výrokov o treste, ktoré do konania verejného zasadnutia krajského súdu o ňom sám a ani prostredníctvom svojho obhajcu písomne nezodôvodnil.

Prokurátor krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí krajského súdu navrhol odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuť, nakoľko napadnutý rozsudok okresného súdu považuje za zákonný a vecne správny.

Obžalovaný I. O. a jeho obhajca na verejnom zasadnutí krajského súdu navrhli, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a s použitím § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu mu znížil trest pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody, nakoľko uložený trest obžalovanému vo výmere 6 rokov považujú za mimoriadne prísny.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, na podklade podaného odvolania, ktoré mu spolu so spisom bolo predložené dňa 4. mája 2017, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania obžalovaného I. O. podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por. vykonal vo veci verejné zasadnutie dňa 28. júna 2017, postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť len obžalovaným napadnutých výrokov rozsudku o treste odňatia slobody, o spôsobe jeho výkonu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie obžalovaného I. O. nie je dôvodné. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Pokiaľ ide o preskúmanie správnosti postupu okresného súdu, ktoré predchádzalo vydaniu odvolaním napadnutých výrokov rozsudku, odvolací súd nezistil v postupe okresného súdu chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že okresný súd, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a právnej kvalifikácie konania obžalovaného, teda výrokov o vine, ktoré neboli napadnuté odvolaním (tieto sú právoplatné) a ktorých správnosť odvolací súd nemohol preskúmať, nepochybil vo výroku, ktorým podľa § 189 ods. 2, § 38 ods. 4, § 37 písm. m/ Tr. zák. uložil obžalovanému I. O. trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov nepodmienečne, pretože takto uložený trest obžalovanému okresným súdom je uložený v súlade s ustanoveniami Trestného zákona, je primeraný a spravodlivý.

Okresný súd pri ukladaní druhu a výmery trestu obžalovanému I. O. dôsledne prihliadal na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy v zmysle § 34 ods. 4 Tr. zák. s prihliadnutím na účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. a zároveň dôsledne rešpektoval i právny názor vyslovený Krajským súdom v Trenčíne v uznesení sp.zn.3To/13/2017 zo dňa 15.2.2017.

Okresný súd v súlade s ustanovením § 38 ods. 2 Tr. zák. správne nezistil u obžalovaného ani jednu poľahčujúcu okolnosť. Na druhej strane rovnako správne na strane obžalovaného zistil jednu príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., že obžalovaný bol už za trestný čin odsúdený. Pri prevahe príťažujúcich okolností nad okolnosťami poľahčujúcimi v zmysle § 38 ods. 4 Tr. zák. okresný súd správne zvýšil dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby v ustanovení § 189 ods. 2 Tr. zák. vo výmere 4 roky o jednu tretinu na 6 rokov (výpočet: 10 rokov - 4 roky = 6 rokov; 1/3 zo 6 rokov = 2 roky; 4 roky + 2 roky = 6 rokov).

Pri hodnotení osoby obžalovaného okresný súd taktiež správne zistil, že obžalovaný I. O. bol doteraz deväťkrát súdne trestaný, v posledných desiatich rokoch bol štyrikrát odsúdený za rôznu trestnú činnosť. Naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza, sp.zn.1T/22/2014 zo dňa 3.3.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.3.2014 za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov nepodmienečne, pričom trestnej činnosti sa dopustil voči tej istej poškodenej ako v tejto trestnej činnosti. Zároveň mu bol uložený aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na 4 roky a protialkoholické liečenie ústavnou formou. Okresný súd taktiež správne zistil, že obžalovaný I. O. bol štyrikrát postihnutý za priestupky

proti občianskemu spolunažívaniu, v dvoch prípadoch sa ich dopustil voči poškodenej ako v tejto trestnej veci a v dvoch prípadoch voči bývalej priateľke. Okresný súd správne vyhodnotil aj správy o povesti obžalovaného, ktoré bližšie skutočnosti o obžalovanom neuviedli.

Krajský súd po splnení si prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že nepodmienečný trest odňatia slobody uložený obžalovanému okresným súdom na samej dolnej zákonom upravenej hranici trestnej sadzby vo výmere 6 rokov zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre ich ukladanie v zmysle § 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 4 Tr. zák. a zohľadňuje všetky zistené okolnosti prípadu, konkrétny stupeň závažnosti spáchaného trestného činu, zistené poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, ako aj pomery obžalovaného a možnosti jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere je dostatočným vyjadrením morálneho odsúdenia obžalovaného spoločnosťou.

Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť, že v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. ukladaný trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti (represívna zložka trestu) a vytvorí podmienky na jeho výchovu (výchovná zložka trestu). Vychádzajúc z princípov humánnosti pri ukladaní trestu z uvedeného vyplýva a súdna prax v tomto smere aj fakticky postupuje, že pri ukladaní trestov páchatelom v zásade u prvotrestaných osôb vystupuje do popredia výchovná zložka trestu pred represívnou. V prípade recidívy trestnej činnosti páchatela je však už nevyhnutné podstatne obozretnejšie pristupovať k posudzovaniu zabezpečenia výchovnej zložky trestu vo vzťahu k páchatelovi, keďže zistená recidíva logicky v zásade nasvedčuje o neúčte páchatela k záujmom chráneným Trestným zákonom a k tomu, že predchádzajúce tresty nevedli k prevýchove páchatela, teda k prijatiu skutočného predsavzatia páchatela viesť riadny život. V takom prípade logicky musí v zásade prichádzať do úvahy uprednostnenie represívnej zložky pred výchovnou zložkou trestu.

Pokiaľ ide o aplikovanie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák., tak ani krajský súd vychádzajúc zo spisového materiálu nezistil v predmetnej trestnej veci žiadne mimoriadne okolnosti prípadu alebo pomery páchatela, ktoré by odôvodňovali mimoriadne znížiť trest obžalovanému pod zákonom upravenú dolnú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody.

V tejto súvislosti odvolací súd opakovane zdôrazňuje (viď. uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, sp.zn.3To/13/2017 zo dňa 15.2.2017), že podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. môže súd páchatelovi znížiť (uložiť) trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Zo znenia citovaného zákonného ustanovenia síce explicitne nevyplýva, že jeho aplikácia sa viaže na „výnimočné“ okolnosti prípadu, ani na „mimoriadne“ pomery páchatela. Už z názvu ustanovenia § 39 Tr. zák. však možno odvodiť, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody, a nie o pravidelný postup súdu.

Z uvedeného dôvodu sa použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. nemôže odôvodniť len bežne sa vyskytujúcimi skutočnosťami, ale súd môže pristúpiť k mimoriadnemu zníženiu trestu len za existencie takých okolností alebo pomerov, ktoré sa u trestných činov a ich páchatelov bežne nevyskytujú a ktoré je možné vyhodnotiť v prospech páchatelov. Práve táto ich výnimočnosť alebo neštandardnosť objektívne spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatela neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Pri rešpektovaní zásady adekvátnosti trestu s prihliadnutím na povahu, závažnosť činu a osobu páchatela preto trestný zákon umožňuje súdu na túto situáciu reagovať možnosťou mimoriadneho zníženia trestu aj pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom, pričom je dôležité, aby súd jeho uplatnenie vždy argumentačne odôvodnil takým spôsobom, aby nevznikli žiadne pochybnosti o oprávnenosti použitia tohto ustanovenia (viď. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn.3T/92/2016 zo dňa 19. decembra 2016).

Pri aplikácii ustanovenia § 39 Tr. zák. je potrebné uviesť bežne sa nevyskytujúcu (výnimočnú) okolnosť prípadu (resp. viacero takých okolností) alebo také (mimoriadne) pomery páchatela, ktoré by vyznievali v jeho prospech a ktoré by mali význam pre mimoriadne zníženie trestu. Je nesprávne ak sa súd v odôvodnení rozsudku obmedzí napríklad len na paušálne konštatovanie, že u obžalovaného vzhľadom na jeho vek, jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti, priznaním viny na hlavnom pojednávaní, alebo

vzhľadom na okolnosť, že ide o osobu, na ktorú sa hľadí, akoby nebola súdne trestaná (predchádzajúce odsúdenia obžalovaného nie sú mimoriadne závažného charakteru) existujú okolnosti umožňujúce mimoriadne zníženie trestu. Takéto odôvodnenie je argumentačne vágne. Relevantné okolnosti je potrebné vždy konkretizovať.

Za pomery páchatel'a (v podstate za pomery hodné osobitného zreteľa) treba považovať rodinné a osobné pomery, ktoré sú v stave u každého páchatel'a pri uložení trestu vyvolať osobitne citeľný dopad. V podstate ide o pomery (rodinné, osobné), ktoré existujú nie v čase páchania činu, ale v čase ukladania trestu a za takéto pomery páchatel'a treba považovať predovšetkým narušený zdravotný stav, starostlivosť o početnú rodinu a skutočnú odkázanosť viacerých osôb na príjem zo zárobkovej činnosti páchatel'a. O takúto situáciu však u obžalovaného I. O. nejde, a preto aplikácia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody z hľadiska pomerov páchatel'a neprichádzala do úvahy.

Okolnosťami prípadu relevantnými pre použitie § 39 ods. 1 Tr. zák. sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno tiež odôvodniť i okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené, výraznejšie vybočujú z obvyklých charakteristických prípadov takýchto trestných činov a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu, pričom medzi takéto skutočnosti by bolo možné zaradiť napr. spáchanie trestného činu pod tlakom závislosti alebo podriadenosti, spáchanie trestného činu pod vplyvom hrozby alebo nátlaku, či pod vplyvom ťaživých rodinných pomerov, ktoré si páchatel nezavinil sám. Za okolnosti prípadu, ktoré by si zasluhovali osobitnú pozornosť a ktoré by umožňovali aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona, možno teda v niektorých prípadoch považovať aj viac významných poľahčujúcich okolností, medzi nimi z hľadiska možnosti nápravy páchatel'a aj jeho priznanie sa k trestnému činu a jeho úprimné oľutovanie, pritom pri nedostatku priťažujúcich okolností a najmä za predpokladu, že nie sú dané okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby a pokiaľ táto nebola v konkrétnom prípade aj použitá. Z hľadiska okolností prípadu taktiež neprichádzala do úvahy aplikácia § 39 ods. 1 Tr. zák.

Rovnako vecne správny a v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. je aj výrok o zaradení obžalovaného na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, nakoľko v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Krajský súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu je dostatočne jasný, zrozumiteľný, dostatočne zdôvodnený a majúci v celom rozsahu oporu v zákone.

Odvolačný súd z vyššie uvedených dôvodov nezistil žiadne zákonné dôvody na zmenu uloženého trestu odňatia slobody a spôsobu jeho výkonu v prospech obžalovaného, preto odvolanie obžalovaného nepovažoval za dôvodné, neakceptoval ho a odvolanie podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.